

**Informátor Oddělení klinické biochemie FNOL
č. 1 / 2012
Změna ve vyšetřování kortizolu v séru a v moči**

Počínaje dnem 10.2. převádí OKB FNOL vyšetřování kortizolu v séru a v moči na novou technologii. Současně zavádí novou metodu stanovení kortizolu ve slinách.

Princip a klinický význam vyšetření:

Princip a klinický význam vyšetření:

Kortizol je hormon kůry nadledvin ze skupiny glukokortikoidů. Jeho syntéza a sekrece nadledvinami je řízena negativní zpětnou vazbou osy hypotalamus – hypofýza – kůra nadledvin. Vylučování kortizolu v organismu podléhá cirkadiánnímu rytmu, maxima dosahuje v ranních a minima v odpoledních hodinách.

Pro stanovení kortizolu ve všech biologických materiálech se používá imunoanalytická souprava využívající technologie elektrochemiluminiscence ECLIA.

Indikace k vyšetření:

V klinické praxi se stanovení kortizolu využívá v diferenciální diagnostice hypo/hyperkortizolismu, poruch funkce kůry nadledvin a poruch funkce osy hypotalamus – hypofýza- kůra nadledvin. Zvláště důležitý význam má stanovení volného kortizolu v moči a kortizolu ve slinách z nočního odběru u dg.Cushingova syndromu, resp. pseudo-Cushingova syndromu.

Režim vyšetření:

Režim vyšetření: Rutina

Odběrové, preanalytické a transportní pokyny:

Sérum : srážlivá krev

Plazma : Li-heparin, Na⁺-heparin, NH₄⁺- heparin, K₂K₃ – EDTA

Moč: vzorek v močové zkumavce ze sbírané moči za 24 hodin bez konzervantů s udáním množství moče

Sliny: zkumavky Salivette (Sarstedt), pokyny k odběru viz Příloha informátoru č. 1/2012

Výsledek bude dodán do: 24 hodin

Hodnoticí meze:

Sérum: kortizol ranní odběr v 7⁰⁰ – 10⁰⁰ : 171 – 536 nmol/L

kortizol odpolední odběr v 16⁰⁰ – 20⁰⁰: 64 – 327 nmol/L

kortizol noční odběr ve 24⁰⁰: 40 – 300 nmol/L

Sérum: kortizol test: s udáním minut po zátěži

Moč: volný kortizol (sbíraná moč) : 100 – 379 nmol/24 hod.

celkový kortizol (sbíraná moč): metoda zrušena

Sliny: noční hodiny 23⁰⁰: < 8,9 nmol/L

Poznámky k hodnocení:

Hodnocení kortizolového profilu 7 – 16 – 24 hod. v séru zůstává nezměněno.

Kortizol v moči bude vydáván pouze ve volné frakci po předchozí extrakci z moče.

Hodnotící meze pro kortizol ve slinách platí pro noční odběr.

Žádanka:

Elektronická OKB 1 nebo požadavek na vyšetření kortizolu ve slinách uvést do volného pole

Žádanky o biochemická vyšetření.

Vypracovala:

RNDr.Marija Švábová

Schválil:

Ing. Dalibor Novotný, Ph.D.